

De heer Bart DE WEVER
Eerste Minister
Wetstraat, 16
1000 BRUSSEL

Uw ref.:

Onze ref.: aba/od/wd/mib/cf/vj/mla/elm

Bijlage(n):

Namen, 16 April 2025

Mijnheer de Eerste Minister,

Betreft: overheidsopdrachten – Belgische regelgeving – omzetting van toekomstige richtlijnen

De Europese Commissie is gestart met zowel formele als informele consultatierondes over de geplande nieuwe richtlijnen inzake overheidsopdrachten. Daarbij heeft de dienst Overheidsopdrachten van uw Kanselarij (die het secretariaat voert voor de federale Commissie voor de overheidsopdrachten) een werkgroep “lokale besturen” bijeengeroepen (met daarin onder meer de verenigingen van steden en gemeenten). Deze werkgroep kwam samen met vertegenwoordigers van de Europese Commissie, op hun vraag.

We werken hierover ook nauw samen met ons Europees platform, de Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR - Council of European Municipalities and Regions). Op hun respectieve websites vindt u het eerste initiatiefadvies van de CEMR en het advies van de raad van bestuur van de UVCW, de VVSG en Brulocalis¹.

We vinden het belangrijk dat de huidige regelgeving voor overheidsopdrachten, zowel voor de aanbestedende diensten als voor de bedrijven, vooral dan voor onze kmo's en micro-ondernemingen, ingrijpend wordt vereenvoudigd en versoepeld. We willen hierbij dan ook niet wachten tot de nieuwe richtlijnen. We weten trouwens nog niet wat erin zal staan (als we het mogen geloven heeft de Europese Commissie zelfs nog geen voorontwerpen). De gemeentelijke aanbestedende diensten stellen namelijk vast dat zij steeds minder offertes krijgen van plaatselijke bedrijven. Die laatste geven aan dat ze de

¹ CEMR: <https://ccre-cemr.org/impactgoal-labour/position-paper-public-procurement>

UVCW: <https://www.uvcw.be/marches-publics/actus/art-9330>

VVSG: <https://www.vvsg.be/standpunten/herziening-europese-richtlijnen-overheidsopdrachten-vvsg-pleit-voor-eenvoud-minder>

BRULOCALIS : <https://brulocalis.brussels/nl/publicaties/brulocalis-buigt-zich-over-de-federale-beleidsverklaring>

regelgeving te complex vinden, met alle administratieve rompslomp van dien. Bijna altijd moet ook e-Procurement gebruikt worden. Wat hun beslissing verklaart om niets in te dienen.

In het federale regeerakkoord staat trouwens dat “om de toegang van onze ondernemingen en kmo’s tot overheidsopdrachten te faciliteren, vereenvoudigen we, waar mogelijk, de federale wetgeving binnen het huidig Europees kader”.

Zonder vooruit te willen lopen op de richtlijnen die op middellange termijn moeten worden omgezet, stellen wij u dan ook voor om op korte termijn de volgende maatregelen te nemen.

Het drempelbedrag voor overheidsopdrachten van beperkte waarde optrekken

Momenteel ligt dat bedrag vast op 30.000 euro excl. btw. Dat moet flink opgetrokken worden wil men de administratieve lasten verlichten en de gunning van overheidsopdrachten door bv. lokale aanbestedende diensten soepeler laten verlopen. Dat is ook in het belang van onze bedrijven.

Het drempelbedrag voor de onderhandelde procedure zonder voorafgaande bekendmaking optrekken

Ook hier moet het bedrag, dat momenteel afgestemd is op de Europese drempel voor overheidsopdrachten voor leveringen en diensten voor federale aanbestedende overheden (vandaag 143.000 euro excl. btw), worden opgetrokken tot de Europese drempel voor overheidsopdrachten voor leveringen en diensten. Het drempelbedrag voor overheidsopdrachten voor werken moet ook fors naar omhoog. Dat is in het belang van zowel de bedrijven als de aanbestedende diensten.

In het regeerakkoord wordt aangekondigd dat men de mogelijkheid wil bestuderen “tot verhoging van de drempelwaarden zonder publicatie voor overheidsopdrachten voor de levering van landbouw-, veeteelt-, visserij-, bosbouw- en aanverwante producten”.

Hiermee wordt deels tegemoetgekomen aan onze vraag. Maar we vragen ons af waarom men zich tot deze leveringen zou moeten beperken. Bedrijven in alle sectoren en aanbestedende diensten zouden baat hebben bij een hoger drempelbedrag.

In het regeerakkoord staat ook: “Tegen het einde van de legislatuur streven we naar de Europese doelstelling van 80% kmo-deelname en 60% kmo’s onder de winnende bedrijven.” (p. 59). Wij geloven dat de aanbesteder makkelijker de onderneming van zijn keuze, en dus meer kmo's, wat de Belgische ondernemingen zijn, zal kunnen aanspreken als het drempelbedrag voor de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking in het algemeen hoger ligt. De aanbesteder zal hierdoor wettelijk ook makkelijker de plaatselijke bedrijven kunnen laten deelnemen aan zijn overheidsopdrachten.

Gelegenheidsaankopen

In die zin vragen wij nogmaals aan de federale regering (zie onze vorige brief van 4 april 2023) dat de Koning toestaat om de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking te mogen gebruiken voor gelegenheidsaankopen (art. 42, § 1, laatste lid van de wet van 17.6.2016 inzake overheidsopdrachten).

Met gelegenheidsaankopen kan men bv. bijzonder aantrekkelijke tweedehandsgoederen aankopen zonder ze te moeten aanbesteden. Daarnaast kan men ook specifieke doelstellingen najagen (zo kunnen OCMW's bv. hun sociale winkels aanvullen bij erkende distributieplatforms van voedings- en niet-voedingsgoederen die worden doorverkocht aan OCMW's en verenigingen, meestal tegen een

kleine vergoeding voor logistieke kosten). Bovendien kan men met gelegenhedaankopen ook veerkracht tonen wanneer er in bepaalde sectoren die (tijdelijk) onder druk staan, tekorten en zeer lange leveringstermijnen zijn.

Beperkte rapporteringsplicht

De laatste jaren moet er steeds meer worden gerapporteerd (naast de aankondiging van gegunde opdracht is er de vereenvoudigde aankondiging van gegunde opdracht, de rapportering over voorschotten, over betalingstermijnen en over borgtocht). Dit betekent voor de aanbesteder heel wat administratief werk. Daarom moet aan de ene kant de hoeveelheid mee te delen informatie worden beperkt tot het strikt noodzakelijke (door er bijvoorbeeld voor te zorgen dat de gegevens door de tool zelf worden geregistreerd) en moet aan de andere kant worden gezorgd dat deze informatie gemakkelijk kan worden doorgegeven (zie ook de volgende paragraaf).

Evaluatie van de regelgeving en van het e-Procurement platform

Men moet de regelgeving blijven evalueren. Men kan niet wachten om de effecten van bepaalde maatregelen te meten, bv. die waarmee kmo's en micro-ondernemingen makkelijker op overheidsopdrachten kunnen reageren. Het is daarom aangewezen om de teksten onverwijld bij te stellen. We denken dan vooral aan de bepalingen waarmee het nieuwe mechanisme van voorschotten wordt ingevoerd. De bewoordingen van die bepalingen roepen immers heel wat vragen op en maken dat ze soms moeilijk toe te passen zijn, en dat gaat zowel ten koste van de bedrijven als van de aanbestedende overheden.

Ook moet men zien waar men de werking van e-Procurement kan verbeteren en hoe men het platform gebruiksvriendelijker kan maken. Daarbij moet rekening worden gehouden met de mening van zowel de lokale aanbestedende diensten als de kmo's en micro-ondernemingen. Helaas ziet men dat het verplichte gebruik van het platform (behalve voor opdrachten van beperkte waarde) de kmo's en micro-ondernemingen tegenhoudt om in te schrijven, terwijl men net wil dat ze dat wel doen.

Wij beantwoorden al uw verdere vragen.

Hoogachtend,

Anne BARZIN
Voorzitter van de
Union des Villes et Communes
de Wallonie

Olivier DELEUZE
Voorzitter van Brulocalis,
De Vereniging van de Stad en de
Gemeenten van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest

Wim DRIES
Voorzitter
van de Vereniging van Vlaamse
Steden en Gemeenten

Conseiller expert: Mathieu LAMBERT, UVCW, Tel. 081 24 06 32, mathieu.lambert@uvcw.be

Coördinator van de studiedienst: Sacha LEFEVRE, Brulocalis, Tel. 02 238 51 55 - sacha.lefevre@brulocalis.brussels

Stafmedewerker: Assia VAN BRANDT, VVSG, Tel. 02 207 54 43, assia.vanbrandt@vvsg.be